

SZEGEDI KATOLIKUS TUDÓSÍTÓ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL BELVÁROSI PLÉBÁNIA (TEL. 136.)
FŐSZERKESZTŐ VÁRHELYI JÓZSEF P. PRELÁTUS, PLEBÁNOS.
MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER.

Miért erős a protestáns öntudat katolikussal szemben a vegyes házasságokban?

Írta: **Varga Ferenc**

Midőn a Katolikus Tudósító folyó évi 1—2. számaiban a vegyes házasságokról közölt statisztikai adatokból látjuk, hogy nemcsak a protestáns férfiak, de a *protestánsok általában*, mint vallási kisebbség, mily tekintélyes számu reverzalist hódítanak a maguk javára úgy, hogy a város lakosságának nagy katolikus többsége csak alig valamivel többet, akkor okulásunkra teljes őszinteséggel le kell vonnunk ebből a következtetést: *bennünk katolikusokban öntudat, tekintetében még sok a kívánni való.* Itt azonban nem állhatunk meg, hanem tovább menve keresnünk kell az okát is, *miért gyöngébb sokszor öntudat tekintetében a katolikus ember a reformátusnál, mikor mint például a vegyes házasságban is szemben áll vele.*

A protestántizmus 400 éves történetének tanulságaképen minden elfogultság nélkül megállapíthatjuk, hogy öntudatoságának oka nem hittételeinek belső meggyőződése erejében van. A protestántizmusnak kétségtelenül volt és van *közvetve* jó hatása is, magára a katolicizmusra is, mert felébresztette benne a fejtől a lábbig a hitbuzgóságot, az erkölcsi ujjászületés utáni komoly törekvést, virágzásnak indította a katolikus hitvédelmet; de tekintve ezzel szemben sok maradvány szomorú következményét: a hitszakadást, az egyház tekintélyével megpecsételt hit helyett az egyéni hit nyomán felburjánzó százféle felekezetet, amelyek az egyház tekintélyét a közéletben végeredményben leszállították majdnem oda, ahol Nagy Konstantin türelmi rendelete előtt volt, akkor azt kell mondanunk, hogy azt a néhány jó eredményt, amit közvetve elért, másutómódon, az assisi szt. Ferencek loyolai szt. Ignácok hitegységet főtartó és első sorban a hitéletet reformáló módszereivel sokkal áldásosabban elérhette volna.

Kétségtelen az is, hogy a XIX. század *észelvüése* (racionalizmus), mely az emberi értelem korlátlan kritikai jogát hangoztatta nemcsak a különböző emberi hagyományok és intézmények, hanem az egyház isteni kinyilatkoztatáson alapuló hittételei fölött is, magával ragadta a sziklaalapról lesodort protestan-

tizmust, mely nem tudott ellenállni a korszellemnek, s azt a hitet, amit a hit-ujítás meghagyott még benne igen sokszor felhígította racionalista bölcseségekkel. Innen eredt a szellemi rokonság az ugynevezett „felvilágosult” irányzat és a protestantizmus között s a katolicizmus hamupipóke szerepe a kettővel szemben hosszú időn keresztül. Ez alatt a protestantizmus sülkőrevezetett a helyzet kétes értékű dicsőségében és sok elismerést, vállverezetést könyvelhetett magá javára, és mostoha testvére, a katolicizmus rovására — a divatos korszellem részéről. Így volt a helyzet azt mondhatjuk a legutóbbi időkig. Most azonban a nagy világkatasztrófa mélyen beleszántott az emberi közszellem talajába és szinte ősrégi termő rétegeket vetett felszínre, a mély gyökérrel nem bíró kérészerűtű gízgagt pedig kiforgatta, hogy életképesebb és gazdagabb természettel biztató eszméknek adja át a helyet. A háboru utáni idők egyik ilyen eszméje a *gyakorlatiasság*, mely homályos, ködös célkitűzések helyett minden viszonylatban elevebb kapcsolatot sürget a való élettel. Ez a szellemi tisztulás, kedvezni látszik a katolikus gondolkodásnak, mint amely oly csodálatos összhangba tudja hozni hittételeiben, erkölcsi elveiben, istentiszteletében, önmegtágadó aszketikus életében és a föld javainak a krisztusi lelki szegénység szellemében való derűs mérsékelt élvezetében, a testet a lélekkel, a földet az éggel. A korszellem hatása alul, mely kedvez a katolicizmusnak a protestantizmus sem tudja magát kivonni. Önkéntelenül is simul hozzá, akár mikor a *hitegység* módozatait keresi a világkonferenciákon, akár mikor a *hitbuzgóság* jegyében az istentiszteletek rendjében különböző korszerű változtatásokat eszközöl, akár mikor az egyházi *közigazgatás* törvényeit módosítja és hozzá közelebb a *gyakorlatiasság* jegyében a katolikus egyház isteni alkotmányához.

Mikor tehát az elfogulatlan szemlélőnek el kell ismernie, hogy bizonyos katolikus ujjászületés érlelődik szerte a világon, jogosan kérdezhetjük és kell is kérdeznünk katolikus öntudatunk megnyugtatására, hogy mivel magyarázzuk meg magunk előtt azt a tulerős protestáns öntudatot, amely sokszor oly mereven elzárkozik a katolicizmus helyes felismerése elől és amely a vegyesházasságoknál általában, de még az anya vallásának döntő szempontjára nézve kialakult közvéleménnyel szemben is oly feltűnően érvényesülni tud.

Az erős protestáns öntudat alapjait a fentmondottakon kívül a következő szempontokban vélem feltalálhatónak.

1. A reformátusság hazánkban és különösen Szegeden *kisebbségben* van és mint kisebbség összetartóbb, elevebb a számban nagyobb, de lomhább katolicizmusnál. Ugyanezt tapasztaljuk a *katolikusok javára* hazánk egyéb városaiban is, ahol meg a katolikusok vannak kisebbségben, vagy külföldön Angliában, Hollandiában, ahol a katolikus kisebbség mintaszerű hitéletet él. Nem mondhatnók, hogy ez valami természetes dolog, hogy ennek így kell lennie, hanem azt mondhatnók inkább, hogy ennek az általános jelenségnek alapja az emberi gyarlóságban van, amely a kényelem párnáján szeret pihenni, és így

a lelkipásztorokat és híveket is a biztonság érzete álomba ringatja a számbeli nagy többség tudatával.

2. Kétségtelen statisztikai adatokon nyugszik, hogy a reformált vallások hívei nálunk *jobb anyagi helyzetben* vannak mint a katolikusok, amely jelenségre valószínű magyarázatot is szoktak fehozni; már pedig ez a körülmény a vegyes házasságoknál, különösen a földműves osztálynál igen nagy sullyal esik lá latba és ebből a szempontból is nézve a kérdést nem csoda, ha a reverzálisoknál sokszor a református fél javára billen a mérleg.

3. Az sem utolsó szempont, hogy a reformált vallások *kevesebb külső vallási kötelezettséget* irnak elő híveiknek, házassági erkölcs tekintetében kevésbé szigorúak, az elvállások fölött szemet hunynak és ez sok lanyha katolikus előtt rokonszenvenné teszi őket és ez a rokonszeny különösen vegyes házasságok esetén szintén érzéleti is hatását.

4. Arra a feltűnő jelenségre, hogy *a református férfiak*, ellentétben a katolikusokkal, sokkal gerincesebbeknek és öntudatosabbaknak mutatkoznak a vegyes házasságoknál, azt gondolnám elsősorban magyarázatnak, hogy a protestantizmus a presbiteri intézménnyel már régtől fogva erősebben bekapcsolja a férfivilágot az egyházi életbe.

5. Az isteni kinyilatkoztatott vallás az emberi léleknek mind a három képességét: az *értelmet*, az *akaratot*, az *érzelmeket* arányosan foglalkoztatja. Kétségtelen azonban, hogy az ember természete, testi lelki strukturája szerinti *különböző mértékben fogja meg az egyik vagy másik* lelkiképességgel a vallási igazságokat. Így szoktak beszélni arról, hogy a *férfi vallásosságában* általában több szerep jut az értelemnek, a *nő vallásosságában* pedig az érzelmi elemeknek. Miután pedig a protestantizmus a kereszténységet, nevezetesen az istentisztelet megfosztott azoktól a tényezőktől, amelyek azt meleggé, széppé, kedvessé teszik, talán innen is magyarázható az iránta való *több fogékonyság a férfi mint a női világban*.

6. Végül a katolikus öntudatot tulszárnyaló *protestáns öntudatnak* magyarázatát abban is látom, hogy a protestáns vallások a hitoktatás terén sokkal többet tesznek annak kifejlesztésére, mint a katolikus vallás. Nálunk különösen az elemi iskolákban a hitoktatás olyan, hogy abban a különböző felekezetelekről alig esik szó. A most használatban levő elemi katekizmus 130 oldalból egyet szentel az anyaszentegyház *ismertető jegyének*. Nem is csoda, ha az a pár gondolat rövidesen elmosódik katolikus gyermek lelkében. A református hitoktatás ellenben szinte végig a *katolikus hitre van építve*, de természetesen úgy, hogy a református vallás a tisztaság és fényesség, viszont a katolikus az árnyék, a sötétség. Erről különben a református hittan bizonyos mértékig nem is tehet, mert születési hibája vagy kötelezettsége, hogy míg csak él hadakozzék a katolikus hit ellen és igazolni próbálja főnnállásának jogosultságát. Ha azonban komolyan vesszük az egy akol és egy pásztor krisztusi gondolatát, mégis minden jóakaratu embernek arra kellene törekednie, hogy tompítsa az ellentéteket, egyengesse a megértést és óvakodjék olyan állításoktól a kato-licizmussal szemben, amelyek a hitujítás *gyűlölettől izzó* korában születtek, és

amelyek azóta a lehiggadt történelemtudomány, a hagyomány és elfogulatlan szentírásmagyarázat fénye mellett egyáltalán nem állhatják meg helyüket. Ezeknek a szajkómódjára unos unos-untalan ismételt és százszor megcáfolt téves állításoknak következménye azután, hogy némely protestáns ember, aki egyébként vérmérséklete szerint is erre hajlammal bír, oly fölényes öntudattal tud végig nézni ősei vallásán, hogy nemcsak elfordul attól, de egyenesen megutálja.

Csak egy példát akarunk felhozni a magunk tapasztalataiból arra nevezve, hogy milyen hibás eszközökkel iparkodik a protestáns hitoktatás már a gyermekek lelkében az erős protestáns öntudat alapjait lerakni. Egy elemi iskolai II. osztályi református hittankönyvben olvassuk például a következő kérdést: „Miért vagy református keresztyén?” A feleletre már szóról-szóra nem emlékezünk, de benne volt többek között ez is: „mert a világ művelt népei ezt a vallást követik”. Ez a felelet kétségtelenül alkalmas arra, hogy a protestáns öntudatot könnyen és olcsószerrel felébressze a gyermek lelkében, csak az a nagy kár, hogy nem felel meg az igazságnak. Könnyü belátni! A német és angol nemzet, amelyekre talán gondolt a könyv írója felesen vagy legalább jelentékeny számarányban szintén katolikus. A francia, spanyol és olasz nép, amelyek nemcsak a múltban, de a jelenben is a műveltség fáklyahordozói — szintén katolikusok. Magában Amerikában is, a legnépesebb egyház a katolikus. Ha tehát mögéje nézünk a fenti állításnak, annak meggyőző ereje mint a szappanbuborék — egyszerre szétfoszlik. Az a gyermek azonban, sajnos, nem tud önállóan gondolkozni s így annak lelkében az ilyen és ehhez hasonló felületes állítások következményeképpen, egész életére benne marad valami *tyl-fütött, nyakas protestáns önérzet*, amely már jelentős százalékban inkább valami emberi gög, mint Isten előtt való alázatosság. — Hogy tovább folytassam a református hittankönyv fenti téves állításához fűzött megjegyzéseimet, ha volna is abban valami amit állit, akkor sem volna annak a protestáns vallás igazsága és isteni volta tekintetében semmiféle bizonyító ereje. Az anyagi jólét az igényesség, a tudományos ismeretek sokasága, a technikai fejlettség ugyanis egyáltalán nem áll mindig egyenes arányban a komoly vallásossággal, sőt sokszor az ebből származó emberi gög és kapzsiság károsan befolyásolja a vallási életet és arra csábítja az embert, hogy az erkölcsi törvények kötelekeit magáról levesse. Maga az űdvözítő is céloz erre az egyének és a társadalom életében újból és újból visszatérő világjelenségre, mikor példabeszédében előre mondja, hogy az ő vendégségre hívó szavát, nem anyagi jólétben dúslakoó, a múlt világ örömeit habzsolók, hanem az utszéli népek, az egyszerű, alázatos lelkek fogadják el. (Lukács 14., 21.)

Uri, női divatcikkek

és mindennemű kötött, szövött áruk legjobban vásárolhatók
Stein Péternél Szeged, Kölcsey-u. 5.

Lelkiismeretszabadság.

A XVIII. század hitetlen racionalisztikus bölceletéből sarjadozik, táplálkozik a lelkiismeretszabadság tana. Bölceletből, mely a személyes Isten helyére az ész-t, az én-t tolta fel minden igazság ősforrásául.

Az ész szab szerintük törvényt a természetnek s ez nem a természetből veszi a törvényt.

Igy lesz aztán az eszből az én-ből törvényhozó, cselekedeteiért **felelősséggel nem tartozó, autonom lény.**

Tehetek, amit akarok, független és szabad vagyok.

Könnyű ezeket az állításokat elgondolni, de nehéz a reális valósággal összeegyeztetni.

Igazán az ész szab törvényt a természetnek?

Rácáfol erre a **természettudós** az élettelen lények nagy birodalmában, az atomok, vegyi elemek tarka világában. Kísérletek alapján felfedezi alakulásukat, **ellesi** törvényeiket, neki kell alkalmazkodnia a felfedezett, ellesett törvényekhez s ha vizet akar vegyi uton előállítani, az elemek nem **aktárme**lyikét fogja vegyi összeköttetésbe hozni, hanem csak a hidrogént és oxigént. Még pedig olyan arányban, melyet nem ő, a tudós gondolt ki s szabott meg, hanem a vegyi elemzéskor a víz természetének tanulmányozásakor **megállapított**nak fedezik fel. A víz csak H_2O -ból áll, s ezt a vegyi viszonyt **nem az ész diktálta** a vegyi elemeknek, hanem

ezek diktálják a vegyésznek.

A növény- és állatvilágnak is megvannak a maguk törvényei, melyek követésével élnek, növekednek és szaporodnak.

A természettudós a természet nagy könyvében buvárkodva, felismerni azokat, de a létfenntartás és szaporodás törvényeit s előfeltételeit nem az ő esze diktálja s szabja meg nekik, ha nem neki is a természet nyitott könyvéből kell ellesnie. S ha az élettelen élőlényeknek megvannak a természetszabta törvényei, akkor igazán nagyzási hóbort kell annak elképzeléséhez, hogy az ember **kivétel** legyen.

Ő egyedül legyen nagyhatalom, mely törvénynek nincs alávetve, önmaga szabja meg, a mint a lét, úgy a fajfenntartásnak törvényeit s előfeltételeit.

Miként az ember nem szabhatja meg a csillagok járását, a növény- s állatvilágnak sem szabhat törvényeket, melyek szerint igazodniok kelljen saját értelme természetének sem lehet törvényhozója.

Emberi természete, melyet nem ő alkotott magának, hanem a Teremtőtől kapott, zsinórmértéke lesz szabad elhatározásából fakadó, tehát erkölcsös cselekedeteinek.

Az ember saját mikroszkópjának tanulmányozásánál ráeszmél a Teremtőtől, hogy úgy mondjam, husába s vérebe belehelyezett jogi kodexnek paragrafusaira, szabványaira.

Ami a természetnek megfelel az jó s ami vele ellenkezik, rossz lesz. Megállapítások, melyeket nem ő diktál a természetnek, hanem ez kényszerül reá a törvény kötelező erejének szükség-szerűségével. Ő mindezen nem változtathat, bármennyire is szeretné ezt elhíttetni önmagával.

A természetdiktálta jó s rossznak felismerése nyomában megcsendül bensejében az élő lelkiismeret szava: ami jó az jogos is, azt tenned kell vagy szabad, ami rossz, azt feltétlenül kerülnöd kell.

A lelkiismeret szava közös eredője előző egybevetéseknek s a megbízhatóságot nyomban, hogy úgy mondjam, az irhán keresztül igazoló gyakorlati meg tapasztalásoknak.

Követése az ember földi javát, áthágása vesztét vonja maga után.

Boldogság, érvényesülés az értelmes lény számára az életben csak a megvalósított természet-törvény nyomában fakadhat.

Megvan ugyan az embernek a képessége, hogy eltérjen a természetszabta előírásoktól, s ellenök tehet, de lehetetlen, hogy ugyanakkor meg ne hallja lelkiismeretének elítélő szavát: helytelenül cselekedtél! Vétetted ellen, ki akarátát, az ő alkotása, természeted utján nyilvántotta ki előtted.

A lelkiismeret kötötté, függővé teszi az embert cselekedeteiben a természettől végeredményben a természet Urától, Istentől.

Isten s nem az ember a diktáló nagyhatalom a földön.

A lelkiismeret szava, Isten szava s parancsa, azért a lelkiismeret szava ellen még a pogányoknak sem szabad cselekedniök.

Szent Pál, a nemzetek apostola, imígyen oktatja erről a római híveket: „Midőn a pogányok, kiknek törvényük nincsen, természet szerint cselekszik, miket a törvény tart, az ilyenek törvényük nem lévén, önmaguk törvényük önmagoknak, kik megmutatják, hogy szivökbe van írva a törvény rendelése, bizonyosságot tévén nekik erről lelkiismeretök és magok között egymást vádoló és mentő gondolataik”. (Róm. 2, 14—15.)

Ha tehát a pogányok a természet-törvény által vannak kötelezve arra, amit a mózesi törvény parancsol (ne ölj, ne paráználkodjál), akkor a katolikus avagy keresztyén hívő önmagának felmentést adhat s szabadságot hirdethet a lelkiismeret mindenkire kötelező parancsa alól?

Ugy-e józan gondolkodásu ember ezt nem hiheti el?!

Teremtény Teremtőjének akaratát sohasem helyezheti hatályon kívül önmagának lealacsonyítására, büntetése nélkül.

A lelkiismeretszabadság jel-szava a szabadgondolkodók s az Istent detronizálni akarók hitvallása. Korántsem lehet diszitó jelzője azoknak, kiknek az a küldetésük, hogy a lelkeket Istenhez vezessék. Rétháti Gyula-

Nem féltek a tüztől?

(Egy román megszállás alatt lévő város hírlapjából.)

Plakátok jelentek meg a szatmári falakon. A román polgártársakat hívták politikai találkozóra. Minden románt hívták: tekintet nélkül arra, hogy az ország melyik politikai párt-árnyalatához tartoznak. A gyűlés tárgya a román nemzeti gondolat védelme volt a választásokkal kapcsolatosan. Az ott elhangzott felszólalások különös fényt derítenek a lelkekre, illetve a román értelmiségnek a kisebbségi kérdéssel szemben való állásfoglalására.

Nem az a fontos, hogy kik szóltak. Ha csak egy-egy ember is nyilatkozott: nem a maga nevében nyilatkozott, hanem egész ember-csoportok felfogása nyilatkozott belőlük. Halljuk csak!

Az egyik felszólaló végzetesnek érzi a nemzeti-parasztpárt választási szövetségét a magyarokkal. Az ilyen szövetkezés, amint megállapítja, a román nemzeti gondolat halála: mikor a román nemzeti gondolat megerősödésére, sőt uralmára feltétlen szükség van.

A mérsékeltebb elemek felfogása szerint igenis valamelyes kicsiny befolyást engedni kell a magyaroknak is a város-vezetésben: mert vannak és pedig — mi tagadás. benne — sokkal többen vannak, mint a román polgárok.

A harmadik árnyalat tisztább szemmel nézi a jövőt. Megérti, hogy az országnak mindenfajú polgára jogot formál saját sorsának intézéséhez: tehát ha sokan vannak a városban, legyenek megfelelő számmal a városvezetésben is. Lehet, hogy szívesebben éreznék magukat többségben ezek is. Lehet, hogy ők is biztosítottabbnak látnák a tiszta román polgárokból álló várost és városvezetést: de számolnak a ténnyel, hogy ez a város többségében mégis magyar város.

Ha tíz esztendővel ezelőtt hangzottak volna el ezek a román nemzeti gondolat védelmére mondott szónoklatok: megértenők teljesen. Ma azonban nem értjük meg azokat, akik félnek a magyaroktól lakott város részben magyar tanácsosok által való kormányzástól. A városvezetés nem a politika mérlegére esk. Ennek célja a városi polgárok jólétének a munkálása az általános nagy törvények keretén belül. Miknek tartják a trianoni béke tíz esztendeje után a magyarokat saját városukban azok az aggodalmaskodó urak? Rabszolgáknak-e, akiknek sohasem lehet beleszólásuk a saját sorsuk intézésébe? Igavonóknak-e, akiknek csak a nap tüzéhez, a verítékéhez, a zabkenyérhez, az utcasepréshez adott jogot az Isten? Emberek volnánk mi is! Emberek: akik itt születünk és itt akarunk élni, és itt akarunk boldogulni és akiknek e helyhez és e helyen való

boldoguláshoz évszázadok és ezer esztendő vére, izzadtságos munkája: Istentől a magyaroknak is juttatott értelem, erős akarat, becsületesség, tanultság adott elvitathatatlan jogot! Csodálatos, hogy a lelkek kiengesztelődése ily keveset haladt előre: mikor köröskörül ég a világ s ajtónk kulcslyukán, repedésen vészes arccal néz be a vörös rém! Az Univer-sul-nak van egy vezércikk-írója, aki a besszarábiai helyzetet elemezgeti! Nem olvassák az aggodalmaskodó urak az Univer-sult? Nem hallják a szinte naponta elhangzó interpellációkat a parlamentben a besszarábiai kérdésről? S ha olvassák: nem értik meg, hogy — ha így tart az egy országban élő nemzetek egymásra-acsarkodása — mindnyájunknak végünk lesz és nyukunkra fog taposni győzelmesen hadaival a kereszténygyilkos orosz Isten-telenség?

Keresztények! akár románok vagytok, akár magyarok, akár németek, akár bolgárok: nem félték a tüztől?

A román, magyar német, bolgár munkásság destruktív vezetés mellett már lehányta magáról a nemzetieskedést és egyesült erővel fordul ellenünk, román, magyar, német és nemtudommiféle nemzetiségű polgárság ellen! Tűzelnek, gyujtogatnak, éhségstrájkolnak. Urak, urak! Nem félték a tüztől?

Hirdetmény.

A szegedrókusi római katolikus Egyházközség Elnökétől.

23/1930. szám.

Az „Igazgatási Szabályzat” 42. §-nak 3. bekezdése értelmében közhirre teszem, hogy a fenti Egyházközség 1929. évi zárszámadása és az 1930. évi költségvetése elkészült és az az Egyházközség hivatalában (Szegedrókus, Orgona uca 3/b. szám) a hivatalos órák alatt délelőtt fél 9—1 óráig minden egyházközségi választó által megtekinthető.

A jelen hirdetmény kifüggesztésétől számított 15 nap alatt az Egyházközség minden választója jogosítva van e munkálatokra észrevételeket tenni, vagy a Főtisztelendő Egyházmegyei Hatósághoz fellebbezni.

A fellebbezést vagy észrevételeket az Egyházközség hivatalos irásban kell beadni, vagy ugyanott az Egyházközség gondnoka előtt jegyzőkönyvbe mondani.

Szegeden, 1930. évi február hó 23. napján.

Breisach Béla s. k.,
t. kanonok, esp. plébános
egyházközségi elnök.

Március

1. Szombat, szt. Albin pü.
2. *Ötvened vasárnap*, szt. Szimplicius.
3. Hétfő, szt. Kunigunda sz.
4. Kedd, szt. Kázmér hv. ,
5. Hamvazó szerda, szt. Özséb hv. ††
6. Csütörtök, szt. Perpetua és Felicitas †
7. Péntek, aquin. szt Tamás. (Első péntek)

(a dült betü misehallgatásra, a † nyhitett, a †† szigoru böjtre figyelmeztet.)

Belvárosban március 2-án reggel fél 7 óraker három napi szentségimádás kezdődik. Hétfőn és kedden kitétel reggel 7 óraker betétel pedig mind a három napon délután 5 óraker. — Március 2-án rózsafüzértitkok váltása, délután 5 óraker szentségbetétel előtt pedig szentbeszéd. — Március 5-én, *hamvazó szerdán* reggel a 7 órai mise előtt a hamu megáldása és utána folytatólagosan hamvazás a 9 órai miséig. — Március 12-én az *árviz évfordulóján* délelőtt 10 óraker a város felépüléseért ünnepélyes hálaadó szentmise. — Március 15-én szintén 10 óraker a *haza jólétéért* könyörgő szentmise.

Rókuszon március 2-án szentségimádás. Reggel 7 óraker kitétel, 5 óraker betétel szentbeszéddel. — Hamvazó szerdán a hamu megáldása reggel 7 óraker utána hamvazás folytatólagosan egész délelőtt. — 7-én, az első pénteken reggel 7 óraker szentségkitételes mise utána ájtatosság.

Alsóvároszon Első vasárnapon reggel

8. Szombat, istenes szt. János hv. †
9. *Böjt I. vasárnapja*, szt. Franciska özv.
10. Hétfő, 40 vértanu †
11. Kedd, szt. Konstantin vt. †
12. Szerda, Nagy szt. Gergely pp †
13. Csütörtök, szt. Szabin vt. †
14. Péntek, szt. Matild sz. ††
15. Szombat, hofb. szt. Kelemen †

6 órától este 6-ig *szentségimádás*. A betétel este 6 óraker szentbeszéddel. — Hamvazó szerdán reggel 6 óraker a hamu megáldása utána egész délelőtt hamvazás. — 12., 13., 14., 15-én, a tavaszi kántorböjttökkel kapcsolatban, reggel 6 óraker a *missziólcért* szentmise és ájtatosság. 13., 14., 15-én este 6 óraker pedig a missziókról szentbeszéd és utána missziós ájtatosság.

Felsővároszon első vasárnapon reggel 7 órától délután 5-ig szentségimádás. A betételkor szentbeszéd. — Hamvazó szerdán reggel 7 óraker a hamu megáldása, utána egész délelőtt hamvazás.

Március 12., 14., 15-én tavaszi kántorböjt.

Böjt első vasárnapján az összes templomokban gyűjtés a Péterfillérekre.

A *nagyböjti szentbeszédek és keresztuti ájtatosságok* rendje:

A *fogadalmi templomban* szentbeszéd minden vasárnap délután 5 óraker.

A *Kálvária kápolnában* minden pénteken 9 óraker szentmise és szentbeszéd.

Rókuson minden vasárnap délután 5 órákor tartja *Szimmeszter* István segédlelkész. — Minden pénteken és szombaton délután 3 órákor pedig *Keresztuti ájttatosság*.

*Felsőváros*on minden vasárnap délután 5 órákor tartja *Pálinkás* József O. Fr. Min. hitoktató. — Minden pénteken délután 5 órákor pedig *Keresztuti ájttatosság*.

*Alsóváros*on minden pénteken délután

3 órákor tartja *P. Keresztes* Crescenc O. S. Fr. — Minden vasárnap délután 2 órákor pedig *Keresztut*.

Ujszegeden minden vasárnap délután 5 órákor. Minden pénteken délután 5 órákor pedig *Keresztuti ájttatosság*.

Somogyitelepen vasárnap délután 4 órákor a közs. iskolában. Pénteken délután 4 órákor pedig *Keresztuti ájttatosság*.

Énekek rendje :

Márc. 16.: Buzgó szívvel ünnepeljük.

Imádlak nagy istenség.

Álla a keserves Anya.

Március 23.: Buzgó szívvel ünnepeljük.

Imádunk szent Ostya.

Keresztények sirjatók.

Márc. 25.: Isten legszebb temploma,

Zálogát adtad óh Jézus.

Egek ékessége.

Márc. 30.: Keresztények sirjatók.

Választottak gabonája,

A keresztfához megyek.

Értesitem

a tisztelt megrendelőimet, hogy kárpitos műhelyem ujszegedi temetőnél, Bobalits-telep 52. alatt van, hol mindennemű új és javítást legolcsóbban vállallok. Kivánatra házhoz megyek.

CSISZÁR JÁNOS, kárpitosmester.

MŰBUTOR

Teljes lakberendezések elsőrangú kivitelben készülnek. Kedvező fizetési feltételek. Kész ebédlők és hálószobák raktáron

KOCSIS FERENC műasztalosnál

Fodor-utca 23. szám.

Telefon: 20-19.

— **Hamvazás böjt első vasárnapján.** Csak kevesen tudnak a Ritus kongregáció még évekkkel ezelőtt hozott azon döntéséről, hogy a hamvazó szerdán megáldott hamuval, böjt első vasárnapján mise után, vagy misén kívül is lehet meghamvazni a hiveket, ha azt kérik. A Ritus kongregációnak ezen döntésével bizonyára, az volt a szándéka, hogy ne csak a hivek egy csekély töredéke, akik a hamvazó szerdai szertartáson részt vehetnek, hanem minél szélesebb a lelket rendítő szertartás áldásai-ban.

— **Hamvazó szerda** nem az elmulás, a színvonás megsemmisülés gondolatát akarja eszünkbe hozni, mikor figyelmeztet: „*Emékezzél ember, hogy por vagy és porrá leszel!*” A böjt, mely utána következik, visszaidézi az üdvözítő eme szavait: „Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát”. Mi az Ur Krisztus után akarunk járni nemcsak a keresztutjárásban, hanem a megdicsősülésben is. A győztes, a diadalmas életre akarjuk felvértezni magunkat a böjt apró önmegtagadásaival. A hamvazás felébreszt a farsangos élet bohócságai-ból az élet komoly valóságaira, az önmegtagadások pedig megedzik az akaratot, az élet komoly küzdelmeihez.

A nagyböjtben szigorú böjti napok: hamvazó szerda, minden péntek és nagy szombat délig. Ezeken a napokon csak háromszor szabad étkezni: egyszer jólakásig, kétszer kevesebbet a szokott-nál, hustól pedig egészen tartózkodni.

A többi napokon, a vasárnapon kívül az egész nagy böjten át *enyhített böjt* van, amely az előbbtől csak abban különbözik, hogy ezeken a napokon hust szabad enni. — Ugy a szigorú mint az enyhített böjtre nincsenek kötelezve azok, akik a 21. évet még nem töltötték be, vagy a 60. éven már túl vannak, a nehez munkával foglalkozók és a betegek.

— **A királyné nyakéke.** A lapok hosszasan tárgyalták az olasz trónörökös-pár esküvőjének mesébe illő szépségeit. De a legszebb jelenetéről most kapunk hírt. Az történt ugyanis, hogy az esküvőn jelen volt a portugál királyné is egy olyan nyakékkal, amely kiszámíthatatlan érték: századokon volt az már a portugál királynék büszkesége. A nagy tolongásban eltűnt a drága nyakék. Persze leírhatatlan megrökönyödés támadt: nagy szegényen egy országra, ha egyszerre csak úgy eltűnik egy vendég milliárdokat érő kincse. Hanem másnap jelentkezett egy szegény munkás és hiánytalanul hozta vissza a gyöngyfüzért, amelyet, mint monddta, a Capitolium lépcsőjén talált és magához vette, hogy visszaadja. Nagy volt a portugál királyné öröme, de még nagyobb volt az olaszok büszkesége.

— **A Szegedi Katolikus Nővédő Egyesület** az egyesület szék-házának disztermében (Korona utca 18. szám alatt) nagybójtai előadásokat és lelki-gyakorlatokat rendez. 1.) A bójtai előadások sorrendje: 1930 március 5-én: „A házasság előtt és után.” Tartja: dr. Mester János főiskola rendes tanára, egyetemi magántanár. 1930 március 12-én: „A keresztény házasság mint szentség”. Tartja: dr. Balogh István szeged-belvárosi segédlelkész. 1930 március 19-én: „A gyermek, mint a házasság elsőrangú célja.” Tartja: Czapik Gyula nagyváradegyházmegyei kanonok. 1930 március 26-án: „A férfi a családban”. Tartja: Knébel Miklós a Központi Papnövelde alkormányzója. 1930 április 2-án: „Az anyaság szent hivatása”. Tartja: dr. Madarász István ministeri tanácsos. A nagybójtai előadások délután 6 órakor kezdődnek. 2.) Lelki-gyakorlatok sorrendje: 1930 április 7-én délután 4 órakor nőknek, 6 órakor férfiaknak. 1930 április 8-án délután 4 órakor nőknek, 6 órakor férfiaknak. 1930 április 9-én délután 4 órakor nőknek, 6 órakor férfiaknak. A lelki-gyakorlatokat P. Böhle Kornél a Szent Domokos rend priorja tartja, aki a gyóntatást április hó 7-én délután 3 órakor kezdi és tartja az egész lelki-gyakorlatok alatt.

— **Nagy kommunista offenzi-va.** A világ „forradalmasosítá-sán” dolgozó orosz szervezet nagygyűlést tartott Moszkvában. Megállapították, hogy a bolsevista agitáció nem folyik kellő erővel. Haditerveket dolgoztak ki. Kimondották, hogy eddig soha nem látott erővel és új eszközökkel látnak hozzá a

munkához. A világba szerteküldött agitátoroknak különösen három dolgot kell kihasználniuk a munkanélküliséget, a nemzeti-ségek és gyarmatok elégedetlenségét. Mint legfőbb nadszintér a következő öt hely van megnevezve: India, Délafrika, Ausztrália, a Fülöp-szigetek és Kuba. Ez a hadüzenet Angliának és az Egyesült-Államoknak. És a világ még mindig tür . . .

— **Péterfillérek gyűjtését** azóta rendelték el, mióta a pápai állam megszűnt és vele megszűntek azok a jövedelmi források, amelyekből a világ-egyház kormányzásának költségeit fedezték. Az egy éve visszaállított függetlenségét állította vissza, hogy különböző nemzetiségű hiveivel mindig szabadon érintkezhessék, de ez a független pápai állam kicsisége miatt, hiszen egy városrésze terjed ki csupán, anyagi szempontból inkább terhet, mint jövedelmet jelent. Bójt első vasárnapján amikor gyűjtés lesz a Péterfillérekre, gyenge erőinkhez mérten adjuk oda mi is ajándékunkat a főpásztornak, hogy anyagi eszközökkel is elősegítsük a földön Krisztus országának és vele a lélek uralmának terjedését.

— **„Zakkós szentek”.** A római rituskongregáció mostanában foglalkozott egy lille-i nagy iparosnak, Vrau Fülöpnek és sógorának, Féron Camille orvosnak boldoggáavatási ügyével. XV. Benedek pápa „zakkós szenteknek” nevezte a két sógort, akiknek az élete ragyogó példakép gyanánt szolgálhat a hétköznapi polgári élet keretei között mozgó modern emberek-

nek. Vrau fiatal korában, filozófiai tanulmányai folyamán elveszítette hitét s csak sógora befolyása alatt lett ismét praktizáló katolikussá. Mikor atyja gyárának vezetését átvette, sógorával kettesben tervezték ki: hogyan csinálhatnának a gyárból mintaszerű katolikus intézményt, szülővárosukból katolikus minta-várost. Lassankint sikerült áthidalniok azokat az ellentéteket, amelyek a munkaadó és munkás érdekei között tátongának. Féron dr. lemondott orvosi állásáról és sógorával együtt minden tehetségét népjóléti és vallásos intézmények felvirágoztatásának szentelte. A radikális francia kormány nem jó szemmel nézte a sógorok működését, a melynek befolyásától a vallásosan liberális irányzat sikerét féltette és sokat kellemetlenkedett nekik. Ezek azonban minden akadályon keresztül tántoríthatatlan kitartással haladtak utjukon. Népjóléti intézményeik ma is mintaszerűek: megszervezték a munkások aggkori és betegség esetére szóló biztosítását, iskolákat, kórházakat, munkáslakásokat építettek. Legfőbb gondjuk azonban Egyházuk ügyeinek előmozdítására irányult. Templomokat építettek, új plébániák létesítését tették lehetővé. Ők szervezték meg az általuk épített lille-i székesegyházban az éjjeli szentségimádásokat. Nagyrésztében az ő fáradozásuk eredménye a Lilleben 1881-ben megtartott eukarisztikus kongresszus is. Or-

szágszerte katolikus napokat rendeztek, zászlóvivői voltak a „Bonne Presse” (sajtó)-mozgalomnak. Legnagyobb érdemük azonban a lille-i katolikus egyetem megalapítása volt. Ezt az akciót 1873-ban indították meg. A következő évben már megkezdődtek az egyetemi előadások egyelőre teljesen a két sógor költségén. Néhány év latta hat és fél milliónyi tőkét hoztak össze — részben gyűjtés útján — az egyetem céljaira, amely összeggel megkezdték a mai egyetem épületének az építését. Káprázatosan tartalmaz pályafutás után Vrau 1905-ben, Féron pedig 1908-ban költözött el az élők sorából.

— **A Baross Gábor cserkészcsapat műsoros délutánja.** Február huszonharmadikán délután az Ipartestület nagyteremében tartotta meg a Baross Gábor cserkészcsapat szépen sikerült farsangi műsoros délutánját. Az előadáson megjelentek Glattfelder Gyula dr. csanádi megyéspüspök, Gyórfy István dr. egyetemi rektor, Körmendy Mátyás felsőházi tag, Sik Sándor dr. egyetemi tanár, Sopsich János pápai kamarás, püspöki titkár és sokan mások. A zenekar bevezetője után Kapossy Gyula parancsnok melegen üdvözölte a megjelenteket, kiemelte különösen Sik Sándor dr. egyetemi tanárt az egyetemes magyar cserkészlet kiváóságát, minden szegedi cserkész szeretetéről és ragaszkodásáról biztosítva őt. Azután kezdetét vette az előadás, melyen a csapat minden tisztje és cserkésze derekasan kivette részét.

— **Előadás a Katolikus Ház javára.** A Szegedi Urileányok Mária Kongregációja 1930. évi március hó 2-án délelőtt fél 11 órakor a Városi Színházban a Szegedi Katolikus Ház javára műsoros előadást tart. Az előadás műsora: 1. A fehér sereg induló. Zenekarra átírta: Weller Károly. Előadja a Kir. Kath. Tanítóképző intézet ének és zenekara. 2. Építsünk katolikus házat. Jelenet. Irta: N. Czikéné Lovich Ilonka. Bemutatják a Belvárosi Községi Elemi Leányiskola tanulói. A házat a Faipari Szakiskola készítette. 3. Dr. Berecz János egyetemi tanár, a Katolikus Kör elnökének előadása. 4. Mozart: Figaro házassága. Előadja a Kir. Kath. Tanítóképző intézet zenekara. 5. Rózsakert. Ifjusági szindarab 3 képben. Irta és rendezte: Egyed Lenke a Városi Színház művésznője. Előadja az Urileányok Mária Kongregációja. A gyermekszerepeket a Móra Városrészi Községi Elemi Iskola tanulói alakítják. 6. Pápai Hymusz: Férfi és zenekarra átírta Weller Károly. Előadja: A Kir. Kath. Tanítóképző intézet ének és zenekara. Az ének és zenekari számokat vezényli Weller Károly énektanár.

Kérem cégemre figyelni! Ékszerszert, órát, menyasszonyi nászajándéknak alkalmas disztárgyakat, evőeszközöket, jeggyűrűket, briliáns és gyémánt ékszerszert **legolcsóbban** vásárolhat: **BOKOR** órás-ékszerésznél Szeged, Kelemen utca 7. Telefon 18-36;

Pálicity Lázár elsőrangú uriszabósága, aranyéremmel kitüntetve.
Nagy választék angol és skott szövetekben.
Szeged, Tisza Lajos körút 46. — Telefon 15-60. — Alapítási év 1913.

Rádiók 6, 12, 18 havi, **Amerikai Royal írógépek** és használt írógépek kedvező részletre is beszerezhetők
Kelemen Márton Szeged, Kelemen utca 11. sz.
Waffenrad fegyvergyári kerékpár, varrógép jutányosan kapható. Javitóműhely. Díjtalan bemutatás.

Felelős szerkesztő: vitéz Máriaföldy Márton dr.

A lapot szerkeszti: Balogh István dr.

Felelős kiadó: Szeged-belvárosi plébánia és a Katolikus Családok Szövetsége.

Órváltás a Vatikánban

Pacelli, az új pápai államtitkár.

A világegyház kormányzatának homlokterébe egy új név vésődik fel. A kétezeréves pápai diplomáciának terheit új vállak vállalják. Az egyetlen helyre, ahová a világ minden tájáról összefutnak a szálak, egy új kéz kerül. Pacelli Jenő bíborosé.

Ilyenkor felfigyel a világ és csodálkozva tekint a hajó kormányára, hol husz évszázad óta a lelkek világtörténelmét irányítják. S minthogy a katolikus egyház a legtökéletesebb kormányzat, melyben az egyéniség a maga teljes egészében érvényesül, önként adódik a kérdés, milyen lesz Pacelli államtitkár politikája.

Az államtitkár ugyancsak második személy, hiszen mindezekfölött áll a pápa egyénisége, mely elgondolásával és akaratával rányomja bélyegét a korszakra, melyben uralkodik. Az államtitkár az, aki az egyház külügyi politikáját formálja, aki a világ politikai szőnyegén a népek és országok sajátos kivirágzásait figyeli és átszőni igyekszik azt Krisztus aranyával.

Az új államtitkárnak eddigi egyházpolitikai tevékenységéből következtethetünk ma a jövőbeli munkairányára. A vatikáni államtitkárságból indult el. Ott volt iskolája, hol a történelem megszakítás nélküli eleven valóság. Onnan vitte előbb Münchenbe, majd később Berlinbe a nagy háború nagy pápájának és nagyságban méltó utódjának békeszellemét. A háború alatt megbízást kapott XV. Benedek pápától, hogy levelét, melyben békekötésre ösztönzi a császárt, II. Vilmosnak elvigye, 1917-ben a pápa konkrét javaslatokkal állt elő a háború befejezését illetően és Pacelli mint követ rendkívüli tapintattal és ügyességgel teljesítette a rá rótt feladatot Michailcs kancellárnál. Törekvése a katonai körök akaratán szenvedett hajótörést, mert ezek nem karkak lemondani Belgium egy részének annektálásáról. Emiatt kellett egy év múlva menekülnie a forradalomba fulladt vesztes Reich-jából magának a császárnak is.

Pacelli Berlinben a nemzeteknek felelősségteli erkölcsi együttműködéséért dolgozik. Egyik beszédében, melyet mint a diplomáciai kar dékánja mondott, azt kiáltja bele a legzavarosabb világpolitikába, hogy a háború utáni rettenetes problémák megoldása attól függ, vajjon a világsajtó, az országok közvéleménye, a népek lelke egyesül-e a békéért való őszinte küzdelemben. A jog elnyomása és az erőszak nyomában járó csapások ellen a népek lelki összefogása segíthet csupán. Erre kell nevelnie a világ gondolkodását a sajtónak. Szent Agostont idézi, aki sze-

rint: „Nagyobb dicsőség a szó hatalmával magát a háborút megelőni, semmint vassal az embereket — és békével szerezni békét, nem háborúval.”

De Pacelli némesak azt a szellemi irányt szabta meg, melyen azóta annyi konferencián és ma is keresik a „rettenetes problémák” megoldását a háborút viselt országok kormányai, hanem gyakorlati téren is előmozdította a közeledést. A német katolikus demokráciát összehozta M. Sangnier és hozzá hasonló francia konzervatív katolikusok csoportjaival az európai békének előkészítésére.

Nagy műve volt létrehozni a Vatikán és Bajor- meg Poroszország közti konkordátumot. Nagy nehézségek tornyosultak előtte. A nagynémet konzervatívek hallani sem akartak róla, a szélső bal ép ellenkezőleg az Egyház és állam teljes szétválasztására törekedett. Minden régi szofizma újra napvilágot látott. És mégis! Pacelli a szociálista Braun dr. miniszterelnökkel megkötötte megegyezést! Hess dr. centrupárti képviselő jogos örömmel szögezte le a Reichstagban, hogy a porosz katolikusok részére nagyobb dolog maga a tény, hogy létrejött a konkordátum, mint annak tartalma. Óriási politikai tapintat és rátermettség kellett hozzá!

Ezzel sikerrel ért meg Pacelli a biboros-államtitkári állásra. Eddigi sikerei és működése sok reményre jogosítanak fel Pacelli jövőjét illetőleg XI. Pius pápa mellett, aki a legnehezebbeknek hitt kérdések megoldásával az egyházpolitikának szédítő magaslatain uralkodik.

Az új biboros-államtitkár különben római és 1878 március 2-án született az örökvárosban. Teológiai tanulmányainak befejezése után rögtön a pápai államtitkárság szolgálatába lépett és már XV. Benedek pápa államtitkárrá nevezte ki. — 1907-ben Münchenbe nevezték ki apostoli nunciussá, majd 1920-ban berlini nuncius lett, ahol nagy diplomáciai sikereket ért el és ennek elismerésül kreálta biborossá XI. Pius pápa a decemberi konzisztoriumon.

Kölcsey u. 10.

Kézimunkaház!SZEGED, KÖLCSEY u. 10.
Telefonhívó: 13-50 szám.**Fischer Izsó.**Kézimunka anyagokban nagy választék. —
Készít mindenféle egyházi kézi himzéseket.

Kölcsey u. 10.